

Bruxelles, den 28. november 2019
(OR. en)

14600/19

**Interinstitutionel sag:
2018/0089(COD)**

**CONSOM 325
MI 820
ENT 264
JUSTCIV 229
DENLEG 106
CODEC 1695**

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
til:	delegationerne
Komm. dok. nr.:	7877/18 + ADD 1 - 5
Vedr.:	EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF Generel indstilling

Hermed følger til delegationerne teksten til Rådets resolution som vedtaget af Rådet
(konkurrence-evne) den 28. november 2019.

2018/0089 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser og om
ophævelse af direktiv 2009/22/EF**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,
under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,
efter den almindelige lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

(0) Globaliseringen og digitaliseringen har øget risikoen for, at et større antal forbrugere lider tab som følge af den samme ulovlige praksis. Overtrædelser af EU-retten er til skade for forbrugerne. Uden et effektivt middel til at bringe en ulovlig praksis til ophør og afhjælpe forbrugeres tab hæmmes forbrugernes tillid til det indre marked.

(0a) Mangel på et effektivt middel til at håndhæve EU-retten, som beskytter forbrugerne, kan også give anledning til forvridning af den fair konkurrence mellem erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, og erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, og som opererer enten nationalt eller på tværs af grænserne. Dette kan hindre det indre marked i at fungere gnidningsløst.

(0b) I henhold til artikel 26, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) indebærer det indre marked et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Det indre marked bør give forbrugerne en merværdi i form af bedre kvalitet, større udvalg, rimelige priser og høje sikkerhedsstandarder for varer og tjenesteydelser, hvilket burde fremme et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.

(0c) Artikel 169, stk. 1, og artikel 169, stk. 2, litra a), i TEUF fastsætter, at Unionen skal bidrage til virkeliggørelsen af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved hjælp af foranstaltninger, som vedtages i henhold til artikel 114 i TEUF. I henhold til artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder skal der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker.

(1) [...]

- (2) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF gjorde det muligt for godkendte organisationer/organer at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser hovedsageligt med henblik på at bringe overtrædelser af EU-lovgivningen, som skader forbrugernes kollektive interesser, til ophør eller at forbyde disse. I direktivet blev der imidlertid ikke i tilstrækkelig grad taget fat på at løfte udfordringerne i forbindelse med håndhævelse af forbrugerlovgivningen. For i højere grad at afskrække erhvervsdrivende fra ulovlig praksis og mindske ulemperne for forbrugerne **på et stadigt mere globaliseret og digitaliseret marked** er det nødvendigt at styrke mekanismen til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, **så den omfatter både foranstaltninger om genopretning og foranstaltninger om pålæg**. I lyset af det store antal **påkrævede** ændringer er det [...] hensigtsmæssigt at erstatte direktiv 2009/22/EF.
- (2a) Procedurer for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, både for så vidt angår foranstaltninger om pålæg og genopretning, varierer i hele Unionen og giver forskellige forbrugerbeskyttelsesniveauer. Der er også medlemsstater, som på nuværende tidspunkt ikke har indført nogen procedurer for kollektive søgsmål. Dette mindsker forbrugernes og virksomhedernes tillid og evne til at operere på det indre marked, forvrider konkurrencen og hindrer en effektiv håndhævelse af EU-lovgivningen på forbrugerbeskyttelsesområdet.**
- (2b) Håndtering af disse spørgsmål kræver, at der som minimum findes én procedure for sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om pålæg og genopretning i alle medlemsstater, der svarer til dette direktiv. Effektive og målrettede sager til varetagelse af forbrugerinteresser i hele Unionen bør øge forbrugernes tillid, sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder, bidrage til en mere fair konkurrence og skabe lige vilkår for de erhvervsdrivende, der opererer på det indre marked.**
- (2c) Dette direktiv har til formål at bidrage til det indre markeds funktion og til opnåelse af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau ved at gøre det muligt for godkendte organisationer/organer, som repræsenterer forbrugernes kollektive interesser, at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om både pålæg og genopretning mod erhvervsdrivende, der overtræder EU-retlige bestemmelser. De godkendte organisationer/organer bør kunne anmode om at få bragt en overtrædelse til ophør eller få den forbudt og søge at opnå genopretning i form af erstatning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag, hvis det er relevant og muligt i henhold til EU-retten og national ret.**

- (3) Sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør sikre, at der er en effektiv og målrettet måde, hvorpå forbrugernes kollektive interesser kan beskyttes. De bør gøre det muligt for godkendte organisationer/organer at tage initiativer med henblik på at sikre overholdelsen af de relevante EU-retlige bestemmelser og at overvinde de hindringer, forbrugere står over for i forbindelse med individuelle sager såsom usikkerheden om deres rettigheder og de tilgængelige proceduremæssige mekanismer, de psykologiske barrierer for at indbringe sager og det negative forhold mellem de forventede udgifter og fordele ved at indlede en individuel sag.
- (4) Det er vigtigt at sikre den nødvendige balance mellem domstolsadgang og proceduremæssige garantier for at undgå misbrug af adgangen til at indbringe en sag, som med urette kunne hindre virksomhedernes mulighed for at drive forretning i det [...] **indre marked**. For at forhindre misbrug af sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør elementer såsom erstatning med karakter af bod [...] undgås, og der bør fastsættes [...] regler for **visse** [...] proceduremæssige aspekter såsom udpegelsen **og finansieringen** af godkendte organisationer/organer [...]. [...]
- (4a) Dette direktiv bør ikke erstatte eksisterende nationale proceduremæssige mekanismer, der har som mål at beskytte forbrugernes kollektive eller individuelle interesser. Under hensyntagen til medlemsstaternes retstraditioner overlades det [...] til dem at beslutte, om de vil udforme de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der er fastsat bestemmelser om i dette direktiv, som en del af en eksisterende eller fremtidig mekanisme for kollektive retsmidler med henblik på at opnå pålæg eller genopretning eller som en særskilt mekanisme, for så vidt som mindst én national proceduremæssig mekanisme for sager til varetagelse af forbrugerinteresser er i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv. Dette direktiv bør f.eks. ikke forhindre medlemsstaterne i at vedtage lovgivning om anerkendelsessøgsmål, selv om dette direktiv ikke fastsætter regler for sådanne sager. Hvis der er indført mekanismer på nationalt plan ud over den mekanisme, som dette direktiv stiller krav om, kan den godkendte organisation/det godkendte organ vælge, hvilken mekanisme der skal anvendes.**

- (4b) I overensstemmelse med princippet om processuel autonomi bør dette direktiv ikke indeholde bestemmelser om alle aspekter i sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Det er derfor op til medlemsstaterne at fastlægge regler, f.eks. vedrørende antagelighed, dokumentation eller retsmidler, som finder anvendelse på sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Det bør f.eks. være op til medlemsstaterne at træffe afgørelse om, hvilken grad af lighed der kræves mellem individuelle krav, eller det mindste antal forbrugere, der skal være omfattet af en sag med henblik på genopretning, for at en sag kan behandles som en sag til varetagelse af forbrugerinteresser. Sådanne nationale regler bør ikke hindre, at sager til varetagelse af forbrugerinteresser som omhandlet i dette direktiv fungerer effektivt.**
- (5) [...]
- (6) Dette direktivs **anvendelsesområde** bør **afspejle den seneste udvikling på forbrugerbeskyttelsesområdet. Da forbrugere nu bevæger sig på et bredere og stadigt mere digitaliseret marked, skal der for at opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau være krav om, at** [...] områder som databeskyttelse [...] finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi[...] **og telekommunikation [...] er omfattet af direktivet i tillæg til almindelig forbrugerbeskyttelsesret. [...] Navnlig da der er øget efterspørgsel blandt forbrugerne efter finansielle ydelser og investeringsydelser, er det vigtigt at forbedre håndhævelsen af forbrugerlovgivningen på disse områder. Også på området digitale tjenester har forbrugermarkedet udviklet sig, og der er et øget behov for mere effektiv håndhævelse af forbrugerlovgivningen, herunder databeskyttelse.**

- (6a) Direktivet bør omfatte overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er opført i bilag I til dette direktiv, i det omfang disse bestemmelser beskytter forbrugernes interesser, uanset om forbrugerne benævnes forbrugere eller rejsende, brugere, kunder, privatinvestorer, detailkunder, registrerede eller andet. Det bør dog kun beskytte interesserne hos fysiske personer, som kan lide skade, eller som har lidt skade på grund af de pågældende overtrædelser, hvis de fysiske personer kan betegnes som forbrugere i henhold til dette direktiv. Overtrædelser, der skader fysiske personer, som betegnes som erhvervsdrivende, bør ikke være omfattet.**
- (6b) Dette direktiv bør ikke berøre de retsakter, der er opført i bilag I, og bør derfor ikke ændre eller udvide definitionerne deri eller erstatte eventuelle håndhævelsesmekanismer, som de pågældende retsakter måtte indeholde. F.eks. kan de håndhævelsesmekanismer, der er fastsat i eller baseret på Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 (persondataforordningen), fortsat anvendes til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser, hvis det er relevant.**
- (6c) Af klarhedshensyn bør dette direktivs anvendelsesområde fastsættes så præcist som muligt i bilag I. Hvis de retsakter, der er opført i bilag I, indeholder bestemmelser, som ikke vedrører forbrugerbeskyttelse, bør der henvises til de specifikke bestemmelser, som beskytter forbrugernes interesser. Sådanne henvisninger er dog ikke altid praktisk gennemførlige eller mulige på grund af visse retsakters struktur, navnlig på området finansielle tjenesteydelser, herunder investeringsservice.**
- (6d) For at sikre en hensigtsmæssig reaktion på overtrædelser af EU-retten, hvis form og omfang hurtigt forandrer sig, bør det, hver gang der vedtages en ny EU-retsakt, der er relevant for beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, overvejes, om bilag I til dette direktiv skal ændres for at sikre, at den nye retsakt er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.**
- (6e) Medlemsstaterne bør fortsat have kompetence til i overensstemmelse med EU-lovgivningen at anvende bestemmelserne i dette direktiv på områder, der ikke er omfattet af dets anvendelsesområde. Medlemsstaterne kan f.eks. opretholde eller indføre national lovgivning, der svarer til bestemmelserne eller visse bestemmelser i dette direktiv, for så vidt angår tvister, der falder uden for anvendelsesområdet for bilag I.**

- (7) Kommissionen har vedtaget forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 261/2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og forordning (EF) nr. 2027/97 om luftfartsselskabers erstatningsansvar for så vidt angår lufttransport af passagerer og deres bagage og Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser. Det er derfor hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om, at Kommissionen et år efter dette direktivs ikrafttrædelse vurderer, om EU-reglerne for så vidt angår fly- og jernbanepassagerers rettigheder sikrer et passende forbrugerbeskyttelsesniveau i forhold til det, der sikres i dette direktiv, og drager de nødvendige konklusioner med hensyn til dette direktivs anvendelsesområde.

(7a) Da både retslige og administrative procedurer effektivt og målrettet kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om sager til varetagelse af forbrugerinteresser skal indbringes for retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder eller begge dele afhængigt af det relevante lovområde eller den pågældende økonomiske sektor. Dette berører ikke retten til adgang til effektive retsmidler som fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, i henhold til hvilken medlemsstaterne skal sikre, at forbrugere og erhvervsdrivende har ret til adgang til effektive retsmidler for en domstol i forbindelse med en hvilken som helst administrativ afgørelse, der er truffet i henhold til de nationale bestemmelser, hvorved dette direktiv gennemføres. Det omfatter muligheden for, at parterne under overholdelse af national lovgivning kan opnå en afgørelse om suspension af fuldbyrdelsen af den omtvistede afgørelse.

- (8) Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør både omfatte nationale og grænseoverskridende overtrædelser, navnlig når de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, bor i en eller flere andre medlemsstater end den, hvor den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, er etableret. Det bør også omfatte overtrædelser, der er ophørt, før sagen til varetagelse af forbrugerinteresser er blevet indledt eller afsluttet, da det stadig kan være nødvendigt at forhindre en gentagelse af praksis **ved at forbyde den, at** fastslå, at en given praksis udgjorde en overtrædelse, og **at** lette forbrugernes klageadgang.

(9) Dette direktiv bør ikke berøre anvendelsen af eller fastsætte regler [...] om international privatret vedrørende kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser eller om lovvalg. De eksisterende EU-retsakter finder anvendelse på de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der er omhandlet i dette direktiv. Navnlig Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles Ia-forordningen), Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007 af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) bør finde anvendelse på de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der er omhandlet i dette direktiv.

(9-a) Det bør bemærkes, at Bruxelles Ia-forordningen ikke omfatter forvaltningsmyndigheders kompetence eller anerkendelse eller fuldbyrdelse af afgørelser truffet af sådanne myndigheder. Disse spørgsmål bør overlades til national lovgivning.

(9a) Afhængigt af omstændighederne kunne det være muligt for en godkendt organisation/et godkendt organ i overensstemmelse med regler om international privatret at indbringe en sag til varetagelse af forbrugerinteresser i den medlemsstat, hvor organisationen/organet er udpeget, samt i en anden medlemsstat. Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør foretage en sontring mellem disse to typer sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Når en godkendt organisation/et godkendt organ indbringer en sag til varetagelse af forbrugerinteresser i en anden medlemsstat end den, hvor organisationen/organet er udpeget, bør denne sag anses for at være en grænseoverskridende sag. Når en godkendt organisation/et godkendt organ indbringer en sag til varetagelse af forbrugerinteresser i den medlemsstat, hvor organisationen/organet er udpeget, bør sagen anses for at være en national sag til varetagelse af forbrugerinteresser, selv hvis denne sag anlægges mod en erhvervsdrivende, der har hjemsted i en anden medlemsstat, eller hvis forbrugere fra flere medlemsstater er repræsenteret i den pågældende sag. Det afgørende for fastlæggelsen af typen af sag til varetagelse af forbrugerinteresser bør være den medlemsstat, hvor sagen indbringes. Derfor kan en national sag til varetagelse af forbrugerinteresser ikke blive en grænseoverskridende sag under sagsbehandlingen eller omvendt.

(9b) Navnlig forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre overholdelsen af de relevante EU-retlige bestemmelser og har alle gode forudsætninger for at ansøge om status som godkendt organisation/organ i overensstemmelse med national lovgivning. Ifølge nationale retstraditioner kan offentlige organer også spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre overholdelsen af relevante EU-retlige bestemmelser ved at indbringe de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der er omhandlet i dette direktiv.

- (10) [...] Med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør [...] godkendte organisationer/organer opfylde de **samme kriterier [...] i hele Unionen**. De skal navnlig være **juridiske personer**, der er forskriftsmæssigt oprettet i henhold til en medlemsstats lovgivning, **have en vis permanent karakter og offentlig aktivitet**, [...] [...] **ikke arbejde med** fortjeneste **for øje og i lyset af deres vedtægtsbestemte formål** have en legitim interesse i **at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i** [...] den relevante EU-ret. [...] **Med henblik på at beskytte forbrugerne bør disse godkendte organisationer/organer besidde visse egenskaber, der er nødvendige for at kunne træffe afgørelser vedrørende sager til varetagelse af forbrugerinteresser på vegne af forbrugerne. De bør besidde viden og færdigheder inden for deres aktivitetsområde, herunder en sådan forståelse af lovgivningen, at de er i stand til selvstændigt at træffe kvalificerede afgørelser om, hvorvidt der skal indbringes en sag til varetagelse af forbrugerinteresser eller ej. Dette bør ikke berøre deres ret til at gøre brug af juridiske rådgivere, f.eks. advokater. For at sikre de godkendte organisationers/organers uafhængighed bør de være finansielt velfunderede og stabile under hensyntagen til f.eks. eventuelle indtægter, de måtte have, eller aktiver, de måtte besidde. De bør også være fuldstændig gennemsigtige med hensyn til deres finansieringskilde og fastsætte relevante procedurer for at forhindre skadelige påvirkninger af de repræsenterede forbrugeres kollektive interesser. Navnlig bør godkendte organisationer/organer ikke påvirkes af andre tredjeparter end deres juridiske rådgivere og de berørte forbrugere, når de træffer procedureafgørelser i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, herunder om forlig. Sådanne tredjeparter bør ikke yde finansiering til en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning mod en modpart, der er en konkurrent til den, der yder midlerne, eller mod en modpart, som den, der yder midlerne, er afhængig af. Dette bør dog være med forbehold af eventuel offentlig finansiering.**

(10a) For så vidt angår godkendte organisationer/organer, der er udpeget med henblik på nationale sager til varetagelse af forbrugerinteresser, bør medlemsstaterne frit kunne fastsætte kriterierne for sådanne organisationer/organer i overensstemmelse med deres nationale lovgivning. Medlemsstaterne bør dog også kunne anvende de kriterier, der er fastsat i dette direktiv for godkendte organisationer/organer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende sager, for så vidt angår godkendte organisationer/organer, der kun agerer med henblik på nationale sager.

(10b) De kriterier, der gælder for godkendte organisationer/organer i forbindelse med grænseoverskridende eller nationale sager til varetagelse af forbrugerinteresser, bør ikke være til hinder for, at sager til varetagelse af forbrugerinteresser som omhandlet i dette direktiv fungerer effektivt.

(10c) Medlemsstaterne kan fastsætte regler for at begrænse en godkendt organisations/et godkendt organs ret til at indbringe en grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser til den pågældende organisations/det pågældende organs aktivitetsområde. Reglerne kan f.eks. fastsætte, at godkendte organisationer/organer, der beskytter forbrugernes interesser på området fødevarer sikkerhed eller passagerrettigheder, kun kan indbringe grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der vedrører disse formål.

(11) [...]

(11a) Medlemsstaterne bør kunne udpege godkendte organisationer/organer på forhånd. Med henblik på nationale sager til varetagelse af forbrugerinteresser kunne medlemsstaterne dog også eller alternativt udpege godkendte organisationer/organer på ad hoc-basis med henblik på en specifik sag. En sådan udpegelse kunne foretages af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som sagen er anlagt ved, herunder ved godkendelse, hvis det er relevant. Med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser er det dog nødvendigt med fælles garantier. Godkendte organisationer/organer, der udpeges på ad hoc-basis, bør derfor ikke have mulighed for at indbringe grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

- (11b) Det bør være op til den udpegende medlemsstat at sikre, at den godkendte organisation/det godkendte organ, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, opfylder kriterierne, at vurdere, om den eller det fortsat opfylder disse, og om nødvendigt at tilbagekalde den godkendte organisations/det godkendte organs udpegelse. Medlemsstaterne bør mindst hvert femte år vurdere, om godkendte organisationer/organer opfylder kriterierne.
- (11c) Hvis der opstår tvivl om en godkendt organisations/et godkendt organs opfyldelse af kriterierne, bør den medlemsstat, som udpegede organisationen/organet, undersøge sagen og om nødvendigt tilbagekalde udpegelsen. Medlemsstaterne bør udpege nationale kontaktpunkter med henblik på at sende og modtage anmodninger om undersøgelser.
- (11d) Medlemsstaterne bør sikre, at godkendte organisationer/organer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser i en anden medlemsstat, kan indbringe sådanne sager til varetagelse af forbrugerinteresser ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder. Derudover bør godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater kunne gå sammen om en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser for en enkelt domstol under overholdelse af de relevante værnetingsregler. Dette bør ikke berøre retten for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der er blevet anmodet herom, til at undersøge, om sagen er egnet til at blive behandlet som en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser.

- (11e) Den gensidige anerkendelse af rets- og handleevnen hos de godkendte organisationer/organer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, bør sikres. Disse organisationers og offentlige organers identitet bør meddeles Kommissionen, og Kommissionen bør offentliggøre denne liste. Optagelse på listen bør tjene som bevis for organisationens eller det offentlige organs rets- og handleevne til at indbringe sagen. Dette bør ikke berøre retten til at undersøge, om det ud fra den godkendte organisations/det godkendte organs formål er berettiget, at den/det indbringer sagen i et konkret tilfælde.
- (11ea) For at forhindre interessekonflikter bør medlemsstaterne kunne fastsætte regler, hvorefter deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder kan undersøge, om en godkendt organisation/et godkendt organ, der indbringer en grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, finansieres af en tredjepart, der har en økonomisk interesse i resultatet af en specifik grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser, og i så fald afvise den godkendte organisations/det godkendte organs rets- og handleevne i forbindelse med den pågældende sag.
- (11f) Ved indbringelse af en grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser bør den godkendte organisation/det godkendte organ være forpligtet til at bekræfte over for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der fører tilsyn med sagen, at den/det stadig opfylder kriterierne. Ikke desto mindre bør retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden undersøge, om kriterierne er opfyldt, hvis den nærer berettiget tvivl i den henseende.
- (11g) Medlemsstaterne bør træffe foranstaltninger til at håndtere situationer, hvor de oplysninger om opfyldelse af kriterierne, som organisationen/organet fremlægger, er ukorrekte. Disse foranstaltninger kan f.eks. omfatte sanktioner, afvisning af sagen eller andre proceduremæssige foranstaltninger. En afvisning af sagen bør dog ikke påvirke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af sagen.

(11h) Retsinstanserne eller forvaltningsmyndighederne bør kunne vurdere antageligheden af en specifik grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser i overensstemmelse med national ret. I overensstemmelse med princippet om ikkeforskelsbehandling bør de betingelser for antagelse til behandling, der gælder for specifikke grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, ikke være forskellige fra dem, der gælder for specifikke nationale sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

(12) [...]

(12a) Foranstaltninger om pålæg har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser uafhængigt af det faktiske tab eller den faktiske skade, den individuelle forbruger har lidt. Ved foranstaltninger om pålæg kan erhvervsdrivende tilpligtes at træffe særlige foranstaltninger såsom at give forbrugerne de oplysninger, som de tidligere undlod at give dem, selv om det var i strid med deres lovbestemte forpligtelser. En afgørelse om en foranstaltning om pålæg bør ikke afhænge af, om den pågældende praksis blev fulgt forsætligt eller uagtsomt.

- (12b) Når en sag til varetagelse af forbrugerinteresser indbringes, bør den godkendte organisation/det godkendte organ fremlægge tilstrækkelige oplysninger om de forbrugere, der er berørt af sagen, til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Oplysningerne bør gøre det muligt for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden at fastlægge værneting og lovvalg. I en sag om erstatningsansvar kræver dette, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden underrettes om det sted, hvor den skadetilføjelse, der påvirker forbrugerne, er forekommet eller kan forekomme. Detaljeringsgraden af de krævede oplysninger kan variere afhængigt af, hvilken foranstaltning den godkendte organisation/det godkendte organ søger at opnå, og om der anvendes en tilvalgs- eller fravalgs mekanisme. Når en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om pålæg indbringes, kræver en eventuel suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister for sager med henblik på genopretning, at den godkendte organisation/det godkendte organ fremlægger tilstrækkelige oplysninger om den gruppe af forbrugere, der er berørt af sagen.**
- (13) Medlemsstaterne bør sikre, at godkendte organisationer/organer er i stand til at søge at opnå foranstaltninger om pålæg og foranstaltninger om genopretning. [...] For at øge den proceduremæssige effektivitet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør medlemsstaterne kunne beslutte, at** godkendte organisationer/organer [...] har mulighed for at søge at opnå [...] foranstaltninger **om pålæg og genopretning** inden for rammerne af en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser eller inden for særskilte sager til varetagelse af forbrugerinteresser. [...] Hvis godkendte organisationer/organer søger at opnå dette inden for rammerne af en enkelt sag, bør de kunne søge at opnå alle relevante foranstaltninger på det tidspunkt, hvor sagen indbringes, eller først søge at opnå [...] **foranstaltninger om** pålæg og derefter eventuelt [...] **foranstaltninger om** genopretning.

(13a) Den godkendte organisation/det godkendte organ, der indbringer sagen til varetagelse af forbrugerinteresser i henhold til dette direktiv, bør søge at opnå de relevante foranstaltninger, herunder foranstaltninger om genopretning, til gavn for de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse. Den godkendte organisation/det godkendte organ bør have sagens skadelidte parts proceduremæssige rettigheder og forpligtelser. Medlemsstaterne kan give de individuelle forbrugere, der er berørt af sagen, visse rettigheder inden for rammerne af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser. Individuelle forbrugere bør dog ikke kunne gribe ind i de procedureafgørelser, der træffes af de godkendte organisationer/organer, individuelt anmode om dokumentation inden for sagens rammer eller individuelt klage over de procedureafgørelser, der er truffet af den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der fører tilsyn med sagen til varetagelse af forbrugerinteresser. De individuelle forbrugere bør heller ikke have proceduremæssige forpligtelser inden for rammerne af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser.

(13b) De berørte forbrugere bør dog have ret til at drage fordel af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser. I sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om genopretning vil disse fordele antage form af f.eks. erstatning, afhjælpning, udskiftning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af aftalen eller tilbagebetaling af den betalte pris. I sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om pålæg vil fordelene være ophør af eller forbud mod en praksis, der udgør en overtrædelse.

(13c) Dette direktiv bør ikke berøre nationale regler om inddrivelse af sagsomkostninger eller princippet om, at taberen betaler. De individuelle forbrugere, der er berørt af en sag, bør ikke betale sagsomkostningerne, hverken den godkendte organisations/det godkendte organs eller den erhvervsdrivendes sagsomkostninger. Undtagelser fra denne regel bør kun tillades under ekstraordinære omstændigheder i henhold til national ret, f.eks. når en forbruger forsætligt eller uagtsomt har påført unødvendige sagsomkostninger ved f.eks. at forlænge sagen med ulovlig adfærd, eller når det undtagelsesvis er berettiget. Sagsomkostningerne bør f.eks. omfatte omkostninger som følge af, at begge parter har været repræsenteret ved en advokat eller en anden retlig aktør, eller omkostninger i forbindelse med forkyndelse eller oversættelse af dokumenter. Desuden bør medlemsstaterne kunne fastlægge regler, der gør det muligt for godkendte organisationer/organer at kræve beskedne adgangsgebyrer eller lignende deltagelsesgebyrer fra de forbrugere, der udtrykkeligt har tilkendegivet, at de vil repræsenteres af en godkendt organisation/et godkendt organ inden for rammerne af en bestemt sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(14) [...]

(14a) Foranstaltninger om pålæg bør omfatte endelige og foreløbige foranstaltninger.

Sidstnævnte kunne dække midlertidige, præventive og forebyggende foranstaltninger med henblik på at bringe en igangværende praksis til ophør eller forbyde en påtænkt praksis, hvis denne endnu ikke er blevet fulgt, men hvor der er risiko for, at den vil medføre alvorlige eller uoprettelige tab for forbrugerne. Foranstaltninger om pålæg kunne også omfatte foranstaltninger, der fastslår, at en given praksis udgør en lovovertrædelse i tilfælde, hvor denne praksis er ophørt, inden sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser blev indbragt, når der stadig er behov for at fastslå, at en sådan praksis udgjorde en lovovertrædelse, f.eks. for at lette opfølgningen af sager med henblik på foranstaltninger om genopretning. De kan desuden omfatte en forpligtelse for den erhvervsdrivende, der har overtrådt lovgivningen, til at offentliggøre afgørelsen om foranstaltningen, enten helt eller delvis, i en sådan form, der skønnes hensigtsmæssig, eller at offentliggøre en berigtigelse.

(14b) Medlemsstaterne bør på grundlag af direktiv 2009/22/EF kunne kræve, at den part, der har til hensigt at indbringe en sag med henblik på pålæg, foretager en forudgående konsultation herom, således at modparten får mulighed for selv at bringe den ulovlige praksis til ophør. Medlemsstaterne bør kunne kræve, at denne forudgående konsultation foretages sammen med en uafhængig offentlig instans, der udpeges af de pågældende medlemsstater. Når medlemsstaterne har fastslået, at der skal være forudgående konsultation, bør der fastsættes en frist på to uger fra modtagelsen af anmodningen om konsultation, hvorefter ansøgeren, såfremt overtrædelsen ikke er bragt til ophør, uden yderligere forsinkelse bør kunne indbringe en sag ved den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed. Disse krav kan, i overensstemmelse med national ret, også anvendes på sager med henblik på foranstaltninger om genopretning.

(15) [...]

- (15a) Dette direktiv indeholder bestemmelser om en proceduremæssig mekanisme, som ikke berører de regler, der fastlægger forbrugernes materielle ret til aftaleretlige og ikkeaftaleretlige retsmidler, hvis deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse såsom retten til skadeserstatning, ophævelse af aftalen, tilbagebetaling, udskiftning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret. Dette direktiv bør ikke gøre det muligt at pålægge den erhvervsdrivende, der har begået overtrædelsen, en erstatning med karakter af bod eller at give overkompensation til forbrugere, der er berørt af en overtrædelse. Det er kun muligt at indbringe en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at søge at opnå genopretning i medfør af dette direktiv, hvis EU-retten eller national ret indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder.**
- (15b) Forbrugere, der er berørt af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, bør efter indbringelse af sagen have passende muligheder for at tilkendegive, om de vil repræsenteres af den godkendte organisation/det godkendte organ i forbindelse med den specifikke sag til varetagelse af forbrugerinteresser, og om de vil kunne drage fordel af de relevante resultater af denne sag til varetagelse af forbrugerinteresser. For at imødekomme deres retstraditioner bedst muligt bør medlemsstaterne indføre en tilvalgs- eller fravalgsmekanisme eller en kombination af begge. I en tilvalgsmekanisme bør det kræves, at forbrugere udtrykkeligt tilkendegiver, at de vil repræsenteres af den godkendte organisation/det godkendte organ i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning. I en fravalgsmekanisme bør det kræves, at forbrugere udtrykkeligt tilkendegiver, at de ikke vil repræsenteres af den godkendte organisation/det godkendte organ i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning. Medlemsstaterne bør kunne beslutte, i hvilken fase af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser de individuelle forbrugere kan udøve deres ret til at vælge at deltage eller ikke at deltage i sagen.**

- (15ba) De medlemsstater, der indfører en tilvalgsmekanisme, bør kunne kræve, at visse forbrugere vælger at deltage i en sag med henblik på en foranstaltning om genopretning, inden sagen indbringes, så længe andre forbrugere har mulighed for at deltage, også efter at sagen er indbragt.
- (15c) For at sikre en god retspleje og undgå uforenelige retsafgørelser bør der dog kræves en tilvalgsmekanisme i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, når de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, ikke har sædvanligt opholdssted i den medlemsstat, hvor retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden, som sagen til varetagelse af forbrugerinteresser er indbragt for, er beliggende. I en sådan situation bør forbrugerne udtrykkeligt skulle tilkendegive, at de vil repræsenteres i den pågældende sag til varetagelse af forbrugerinteresser for at være bundet af resultatet af sagen.
- (15d) Når forbrugere udtrykkeligt eller stiltiende tilkendegiver, at de vil repræsenteres af en godkendt organisation/et godkendt organ i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, uanset om sagen indbringes inden for rammerne af en tilvalgs- eller fravalgsmekanisme, bør de ikke længere kunne repræsenteres i andre sager til varetagelse af forbrugerinteresser eller indbringe individuelle sager vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende. Dette bør dog ikke gælde, hvis en forbruger efter udtrykkeligt eller stiltiende at have tilkendegivet, at vedkommende vil repræsenteres i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, senere vælger ikke at deltage i nævnte sag i overensstemmelse med national ret, f.eks. hvis en forbruger på et senere tidspunkt nægter at være bundet af et forlig.
- (15e) Af hensyn til hensigtsmæssigheden og effektiviteten kan medlemsstaterne i overensstemmelse med deres nationale lovgivning også give forbrugerne mulighed for direkte at drage fordel af en foranstaltning om genopretning, efter at den er truffet, uden yderligere krav om forudgående deltagelse i sagen.

(15f) Medlemsstaterne bør fastlægge regler for koordinering mellem sager til varetagelse af forbrugerinteresser, individuelle sager, der er rejst af individuelle forbrugere, og eventuelle andre sager, der har til formål at beskytte forbrugernes individuelle og kollektive interesser som fastsat i EU-retten og national ret. Foranstaltninger om pålæg, der træffes i henhold til dette direktiv, bør ikke påvirke de sager om individuel genopretning, der indbringes af forbrugere, som har lidt tab som følge af den praksis, der er omfattet af foranstaltningerne om pålæg.

(16) [...]

(17) [...]

(18) Medlemsstaterne [...] **bør** kræve, at de godkendte organisationer/organer fremlægger tilstrækkelige oplysninger til at understøtte sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, herunder en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er [...] **berørt** af overtrædelsen, og spørgsmålene om de faktiske og retlige omstændigheder, der skal besvares inden for rammerne af sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser. Det bør ikke kræves, at den godkendte organisation/det godkendte organ udpeger samtlige forbrugere, der er berørt af sagen, for at kunne rejse [...] **den**. I forbindelse med sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning vil retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden tidligst muligt i sagen skulle kontrollere, om den er egnet til at blive behandlet som en sag til varetagelse af forbrugerinteresser i lyset af overtrædelsens art og typen af tab, som **de** [...] **berørte** forbrugere har lidt.

(19) [...]

(19a) Foranstaltningen om genopretning bør indebære, at de individuelle forbrugere identificeres, eller at den gruppe af forbrugere, der er berettiget til de retsmidler, som denne foranstaltning stiller til rådighed, i det mindste beskrives, og, hvis det er relevant, bør kvantificeringsmetoden og de relevante skridt, som forbrugere og erhvervsdrivende skal tage med henblik på gennemførelse af retsmidlerne, angives. Forbrugere, der er berettiget til retsmidler, bør kunne udnytte disse retsmidler uden at skulle rejse særskilte sager. F.eks. indebærer et krav om en særskilt sag, at forbrugeren er forpligtet til at indbringe en individuel sag for en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed med henblik på at fastslå skadens omfang. Omvendt kan det kræves, at forbrugerne tager visse skridt for at opnå individuel genopretning, som f.eks. at henvende sig til en enhed, der har ansvaret for at håndhæve foranstaltningen med henblik på genopretning.

(19b) Medlemsstaterne bør fastlægge eller opretholde regler om tidsfrister, som f.eks. forældelsesfrister eller andre frister for udøvelse af deres ret til genopretning, så de individuelle forbrugere kan drage fordel af foranstaltningerne om genopretning. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke blev inddrevet inden for de fastsatte frister.

(20) [...]

(21) [...]

(22) [...]

(23) [...]

(24) [...]

(25) [...]

- (26) Kollektive [...] forlig, der har til formål at opnå genopretning for skadelidte forbrugere, bør fremmes [...] **inden for rammerne af en** sag til varetagelse af forbrugerinteresser **med henblik på foranstaltninger om genopretning.**
- (27) [...]
- (28) Retsinstansen og forvaltningsmyndigheden bør [...] **kunne** opfordre den erhvervsdrivende [...] og den godkendte organisation/det godkendte organ, som indbragte sagen til varetagelse af forbrugerinteresser **med henblik på genopretning,** til at indlede forhandlinger med henblik på at indgå forlig om den genopretning, der skal ydes til **de forbrugere, der er berørt af sagen.** [...]
- (29) [...]

(30) Ethvert [...] forlig, der indgås inden for rammerne af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning [...] bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed, [...] medmindre betingelserne for forliget ikke kan håndhæves, eller forliget er i strid med ufravigelig national ret, der finder anvendelse på grundlaget for sagen, som ved aftale ikke kan fraviges til skade for forbrugerne. Et forlig kan f.eks. være i strid med ufravigelig national ret, hvis det udtrykkeligt bevarer et aftalevilkår, som giver den erhvervsdrivende en eksklusiv ret til at fortolke ethvert andet vilkår i nævnte aftale.

(30a) Medlemsstaterne bør kunne fastlægge regler, der giver retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden mulighed for at afvise at godkende et forlig, også når retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden finder, at forliget er urimeligt.

(30b) Medlemsstaterne kan fastlægge regler for, hvordan de individuelle berørte forbrugere får mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af et forlig.

(31) For at en sag til varetagelse af forbrugerinteresser kan blive vellykket, er det afgørende at sikre, at forbrugerne underrettes om den. Forbrugerne [...] skal være bekendte med [...] sagen [...] for at være i stand til udtrykkeligt eller stiltiende at tilkendegive, at de vil repræsenteres i en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning. Medlemsstaterne bør muliggøre dette ved at fastlægge passende regler for formidling af oplysninger om sager til forbrugerne. Det bør være medlemsstaterne, der afgør, hvem der skal være ansvarlig for at formidle oplysningerne. [...]

(31a) Forbrugerne bør ligeledes underrettes om endelige afgørelser om foranstaltninger om pålæg, foranstaltninger om genopretning eller godkendte forlig, om deres rettigheder efter at der er konstateret en overtrædelse, og om de eventuelle efterfølgende skridt, som de berørte forbrugere skal tage, navnlig med henblik på opnåelse af genopretning. De omdømmemæssige risici forbundet med formidlingen af oplysninger om overtrædelsen er også vigtige for at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder.

(32) For at oplysningerne kan have virkning, bør de være hensigtsmæssige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. [...] Disse oplysninger kan f.eks. gives på den erhvervsdrivendes websted, sociale medier, elektroniske markedspladser eller i almindeligt læste aviser, herunder dem, der udelukkende distribueres elektronisk. Forbrugerne bør om muligt, **og hvis det er relevant,** underrettes individuelt via elektroniske breve eller papirbreve. Disse oplysninger bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for handicappede personer.

(32a) Det bør være op til den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for egen regning at underrette alle berørte forbrugere om endelige foranstaltninger om pålæg og genopretning. Den erhvervsdrivende bør også underrette forbrugerne om et forlig, der er godkendt af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om, at en sådan forpligtelse afhænger af en anmodning fra den godkendte organisation/det godkendte organ. Hvis retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden eller den godkendte organisation/det godkendte organ i henhold til national lovgivning giver de forbrugere, der er berørt af sagen, oplysninger om endelige afgørelser og godkendte forlig, bør den erhvervsdrivende ikke behøve at give oplysningerne endnu en gang.

(33) [...] Medlemsstaterne bør sikre, at en endelig afgørelse fra en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat, der fastslår, at en overtrædelse skader forbrugernes kollektive interesser, kan anvendes som dokumentation for, at der foreligger en sådan overtrædelse for så vidt angår alle andre sager, hvor der søges om genopretning ved deres nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder mod den samme erhvervsdrivende og for den samme overtrædelse. I overensstemmelse med retsvæsenets uafhængighed og den frie bedømmelse af dokumentation bør dette ikke berøre national ret om bedømmelse af dokumentation.

(34) [...]

(35) [...] Forældelsesfrister suspenderes normalt, når sagen indbringes. Sager med henblik på foranstaltninger om pålæg har imidlertid ikke nødvendigvis denne virkning i forbindelse med efterfølgende foranstaltninger om genopretning, der kan opstå som følge af den samme overtrædelse. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at en verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om pålæg bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af den pågældende sag, således at disse forbrugere ikke individuelt eller repræsenteret af en godkendt organisation/et godkendt organ forhindres i efterfølgende at indbringe en sag om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, fordi forældelsesfristerne er udløbet, mens sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på nævnte foranstaltninger om pålæg stod på. Når den godkendte organisation/det godkendte organ indbringer en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på pålæg, bør den/det i tilstrækkelig grad definere den gruppe af forbrugere, hvis interesser er berørt af den påståede overtrædelse, og som muligvis kan have et krav som følge af denne overtrædelse og kan blive berørt af udløbet af forældelsesfrister, mens sagen med henblik på pålæg står på. Af klarhedshensyn bør det præciseres, at også en verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om genopretning bør bevirke, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af den pågældende sag.

(35a) For at garantere retssikkerheden bør suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der er indført i overensstemmelse med dette direktiv, kun finde anvendelse på krav om genopretning baseret på overtrædelser, der fandt sted på eller efter [datoen for dette direktivs anvendelse]. Dette bør ikke være til hinder for anvendelsen af nationale bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der var gældende inden [direktivets anvendelsesdato], på krav om genopretning baseret på overtrædelser, der fandt sted før denne dato.

- (36) Sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå [...] **foranstaltninger** om pålæg bør behandles hurtigt. **Hvis der er tale om en igangværende overtrædelse, kan behovet for en hurtig behandling fremhæves.** [...] **Sager med henblik på foranstaltninger om pålæg,** der har foreløbig virkning, bør [...] **efter omstændighederne** behandles inden for rammerne af en **summarisk** [...] procedure for at forhindre enhver eller yderligere skade på grund af overtrædelsen.
- (37) Dokumentation udgør et vigtigt element for at fastslå, om en [...] **sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af pålæg eller genopretning er velbegrunderet.** Forholdet mellem erhvervsdrivende og forbrugere er imidlertid **ofte** karakteriseret ved informationsasymmetri, og den erhvervsdrivende kan være den eneste, der har den nødvendige [...] **dokumentation**, hvilket gør den utilgængelig for den godkendte organisation/det godkendte organ. Godkendte organisationer/organer bør derfor [...] **have** ret til at anmode den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed om **at stille krav om, at** [...] den erhvervsdrivende skal videregive dokumentation, der er relevant for deres krav [...]. **Omvendt bør den erhvervsdrivende under hensyntagen til princippet om processuel ligestilling have en tilsvarende ret til at anmode om dokumentation, som den godkendte organisation/det godkendte organ er i besiddelse af.** Behovet for og omfanget og forholdsmæssigheden af [...] videregivelsen af **dokumentation** bør **i overensstemmelse med nationale retsplejeregler** omhyggeligt vurderes af den retsinstans eller den forvaltningsmyndighed, der fører tilsyn med sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, under hensyntagen til beskyttelsen af tredjeparters legitime interesser og under overholdelse af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed.

- (38) For at sikre, at sager til varetagelse af forbrugerinteresser er effektive, bør de erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, kunne straffes med sanktioner, der er effektive, forholdsmæssige og har afskrækkende virkning, for [...] undladelse eller nægtelse af at efterkomme en foranstaltning om pålæg. Medlemsstaterne bør sikre, at disse sanktioner kan have form af bødestraf, f.eks. betingede bøder, løbende betalinger eller tvangsbøder. Der bør også være sanktioner for undladelse eller nægtelse af at efterkomme en kendelse om fremlæggelse af oplysninger til berørte forbrugere om endelige afgørelser eller forlig eller om fremlæggelse af dokumentation. Også andre typer sanktioner, f.eks. proceduremæssige foranstaltninger, bør kunne anvendes ved nægtelse af at efterkomme en kendelse om fremlæggelse af dokumentation.
- (39) Da sager til varetagelse af forbrugerinteresser forfølger en offentlig interesse ved at beskytte forbrugernes kollektive interesser, bør medlemsstaterne bevare eller søge at finde midler til sikring af [...], at godkendte organisationer/organer ikke forhindres i at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af dette direktiv på grund af omkostningerne ved sagerne. Disse midler kan omfatte en begrænsning af de gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, bevilling af adgang til retshjælp til godkendte organisationer/organer, hvor det er nødvendigt, eller tilrådighedsstillelse for dem af offentlig finansiering til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser samt andre former for støtte. Medlemsstaterne bør dog ikke være forpligtet til at finansiere sager til varetagelse af forbrugerinteresser.
- (40) Samarbejde og udveksling af oplysninger mellem godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater har vist sig at være nyttig, navnlig når der er tale om overtrædelser, der går på tværs af grænserne. Der er behov for at fortsætte og udvide kapacitetsopbygnings- og samarbejdsforanstaltningerne til at omfatte et større antal godkendte organisationer/organer på tværs af Unionen for at øge brugen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser med virkninger på tværs af grænserne.

(40a) Med henblik på evalueringen af dette direktiv bør medlemsstaterne give Kommissionen oplysninger om sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der indbringes i henhold til dette direktiv. Medlemsstaterne bør give oplysninger om antallet og typen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, som er afsluttet af deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder. Der bør ligeledes gives oplysninger om resultatet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, herunder om sagerne er blevet antaget, om der blev givet medhold i dem, eller om der blev indgået et godkendt forlig. For at lette medlemsstaternes administrative byrde i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser bør det, navnlig med hensyn til foranstaltninger om pålæg, være tilstrækkeligt at give Kommissionen generelle oplysninger om typen af overtrædelser og parterne. For så vidt angår parterne bør det f.eks. være tilstrækkeligt at underrette Kommissionen om, hvorvidt den godkendte organisation/det godkendte organ har været et offentligt organ eller en forbrugerorganisation, og om den erhvervsdrivendes forretningsområde, f.eks. finansielle tjenesteydelser. Alternativt kan medlemsstaterne forelægge Kommissionen kopier af relevante afgørelser eller forlig. Der bør ikke gives oplysninger om identiteten af de forbrugere, der er berørt af sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

(41) [...]

(42) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som blandt andet anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Dette direktiv bør derfor tolkes og anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper, herunder dem, der vedrører retten til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt retten til et forsvar.

- (43) Med hensyn til miljølovgivning tages der i dette direktiv hensyn til UNECE-konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet ("Århuskonventionen").
- (44) Målene for dette direktiv, nemlig [...] **at sikre, at der i alle medlemsstater indføres en mekanisme til brug for sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger til opnåelse af både pålæg og genopretning** til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser for derved at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau på tværs af Unionen og [...] det indre markeds funktion, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes ved hjælp af foranstaltninger, der udelukkende træffes af medlemsstaterne, men kan på grund af de grænseoverskridende virkninger af **overtrædelser** [...] bedre nås på EU-plan. Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (45) I overensstemmelse med den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesbestemmelser. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.
- (46) Det er hensigtsmæssigt at fastsætte regler for den tidsmæssige anvendelse af dette direktiv.
- (47) Direktiv 2009/22/EF bør derfor ophæves —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Kapitel 1

Genstand, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1 *Genstand*

1. I dette direktiv fastsættes regler, der [...] **sikrer adgang til** at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser **i alle medlemsstater**, samtidig med at der [...] **gives** passende garantier for at undgå misbrug af adgangen til at indbringe sager. **De foranstaltninger, der træffes med henblik på indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning og administrative bestemmelser, har til formål at sikre et bedre fungerende indre marked med udgangspunkt i opnåelse af et højt forbrugerbeskyttelsesniveau.**
2. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne vedtager eller opretholder [...] proceduremæssige midler [...] til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser på nationalt plan. **Medlemsstaterne skal dog sikre, at mindst én mekanisme for sager til varetagelse af forbrugerinteresser overholder dette direktiv.**

Artikel 2
Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på sager til varetægelse af forbrugerinteresser, som indbringes som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er opført i bilag I, **også som gennemført i national ret**, som skader eller kan skade forbrugernes kollektive interesser. **Dette direktiv berører ikke de EU-retlige bestemmelser, der er opført i bilag I.** Det finder anvendelse på nationale og grænseoverskridende overtrædelser, herunder overtrædelser, der er ophørt inden sagen til varetægelse af forbrugerinteresser blev indledt, eller inden den blev afsluttet.
2. Dette direktiv påvirker ikke reglerne om aftaleretlige og ikkeaftaleretlige retsmidler, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med sådanne overtrædelser af EU-retten eller national ret.
3. Dette direktiv berører ikke EU-reglerne om international privatret, navnlig reglerne om værneting, **anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser**, samt om lovvalg.

Artikel 3
Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "forbruger": enhver fysisk person, der ikke handler som led i [...] **den pågældende persons** erhverv, [...] forretning, [...] håndværk eller [...] profession
- 2) "erhvervsdrivende": enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om der er tale om privat eller offentligt ejerskab, der handler, herunder via en anden person, der optræder i [...] **den pågældende persons** navn eller på [...] **den pågældende persons vegne**, som led i [...] **den pågældende persons** erhverv, [...] forretning, [...] håndværk eller [...] profession

- 3) "forbrugernes kollektive interesser": forbrugeres generelle interesser og, navnlig med henblik på foranstaltninger om genopretning, en gruppe af forbrugeres interesser
- 4) "sag til varetagelse af forbrugerinteresser": sag med det formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser, [...] som er indbragt af en godkendt organisation/et godkendt organ med henblik på en foranstaltning om pålæg eller en foranstaltning om genopretning eller begge
- 4a) "national sag til varetagelse af forbrugerinteresser": sag til varetagelse af forbrugerinteresser, som er indbragt af en godkendt organisation/et godkendt organ i den medlemsstat, hvor den godkendte organisation/det godkendte organ er udpeget
- 4b) "grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser": sag til varetagelse af forbrugerinteresser, som er indbragt af en godkendt organisation/et godkendt organ i en anden medlemsstat end den, hvor den godkendte organisation/det godkendte organ er udpeget
- 5) "praksis": en erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser
- 6) "endelig afgørelse": en afgørelse, der er truffet af en medlemsstats retsinstans eller administrative myndighed, og som ikke kan eller ikke længere kan gøres til genstand for efterprøvelse [...] med almindelige retsmidler.

Kapitel 2

Sager til varetagelse af forbrugerinteresser

Artikel 4

Godkendte organisationer/organer med henblik på nationale sager til varetagelse af forbrugerinteresser

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer, som medlemsstaterne på disses anmodning har udpeget [...] til dette formål [...], har adgang til at indbringe **nationale** sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

2. [...]
3. Medlemsstaterne sikrer, at navnlig forbrugerorganisationer [...], **herunder dem, som repræsenterer forbrugere fra mere end én medlemsstat,** kan komme i betragtning til **at ansøge om at** få status som godkendt organisation/organ **i overensstemmelse med national ret.** [...]
4. [...]
- 4a. Medlemsstaterne kan udpege offentlige organer til godkendte organer.**
- 4b. Medlemsstaterne kan på dennes/dettes anmodning udpege en organisation/et organ på ad hoc-basis med henblik på en bestemt sag til varetagelse af forbrugerinteresser.**
- 4c. Oplysninger om godkendte organisationer/organer, der er udpeget på forhånd med henblik på en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, skal gøres tilgængelige for offentligheden.**
5. [...]

Artikel 4a

Udpegelse af godkendte organisationer/organer med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser

1. Medlemsstaterne sikrer, at organisationer/organer, navnlig forbrugerorganisationer, herunder dem, som repræsenterer medlemmer fra mere end én medlemsstat, kan komme i betragtning til at ansøge om at få status som godkendt organisation/organ med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser.
2. Medlemsstaterne kan udpege offentlige organer til godkendte organer med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

- 3. Med forbehold af stk. 2 udpeger medlemsstaterne en organisation/et organ på dennes/dettes anmodning til en godkendt organisation/et godkendt organ med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, hvis den/det opfylder alle følgende kriterier:**
- a) den/det er en juridisk person, der er forskriftsmæssigt oprettet i overensstemmelse med den udpegende medlemsstats lovgivning 18 måneder forud for anmodningen om udpegelse, og som kan påvise 12 måneders faktisk offentlig aktivitet til beskyttelse af forbrugernes interesser**
 - b) den/det har i overensstemmelse med sit lovbestemte formål en legitim interesse i at beskytte forbrugernes interesser som fastsat i EU-retten, der er omfattet af dette direktiv**
 - c) den/det arbejder ikke med fortjeneste for øje**
 - ca) den/det er i besiddelse af den viden og de færdigheder inden for dens/dets aktivitetsområde, der er nødvendige for indbringelse af grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser på det pågældende område**
 - caa) den/det er i en velfunderet og stabil finansiell situation**
 - cb) den/det påvirkes ikke af andre personer end forbrugere, som har en økonomisk interesse i at indbringe en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, navnlig ikke af erhvervsdrivende, herunder i tilfælde af finansiering fra en tredjepart, og den/det har procedurer til at forhindre en sådan indflydelse**
 - cc) den/det offentliggør ved hjælp af passende midler, navnlig på dens/dets websted, oplysninger om ovennævnte kriterier og oplysninger om, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter hidrører.**
- 3a. Medlemsstaterne kan fastsætte regler for at begrænse en godkendt organisations/et godkendt organs ret til at indbringe en sag til varetagelse af forbrugerinteresser til den pågældende organisations/det pågældende organs aktivitetsområde.**

- 3b. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen listen over de godkendte organisationer/organer i stk. 2 og 3, herunder disse godkendte organisationers/organers navn og formål samt eventuelle begrænsninger som omhandlet i stk. 3a, senest den... [et år efter gennemførelsesdatoen], og når der sker ændringer i denne liste. Medlemsstaterne gør listen offentligt tilgængelig.**
- Kommissionen gør en samlet liste over disse godkendte organisationer/organer offentligt tilgængelig. Listen ajourføres hvert år, og når Kommissionen meddeles ændringer.**
- 4. Medlemsstaterne vurderer mindst hvert femte år, om godkendte organisationer/organer fortsat opfylder kriterierne i stk. 3. Medlemsstaterne sikrer, at den godkendte organisation/det godkendte organ mister sin status, hvis den/det ikke længere opfylder et eller flere af kriterierne.**
- 5. Hvis en medlemsstat eller Kommissionen rejser tvivl om, hvorvidt en godkendt organisation/et godkendt organ opfylder de kriterier, der er fastsat i stk. 3, undersøger den medlemsstat, som udpegede organisationen/organet, sagen og tilbagekalder om nødvendigt udpegelsen, hvis et eller flere kriterier ikke er opfyldt.**
- 6. Medlemsstaterne udpeger nationale kontaktpunkter med henblik på stk. 5 og meddeler Kommissionen navn og kontaktoplysninger på disse kontaktpunkter. Kommissionen udarbejder en liste over udpegede kontaktpunkter og gør listen tilgængelig for medlemsstaterne.**

Artikel 4b

Indbringelse af grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer, der er udpeget med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser i en anden medlemsstat, kan indbringe sådanne sager til varetagelse af forbrugerinteresser ved deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder.
2. Medlemsstaterne sikrer, at hvis en påstået overtrædelse berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere fra forskellige medlemsstater, kan sagen til varetagelse af forbrugerinteresser indbringes for den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat af flere godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater, der handler i fællesskab, med henblik på beskyttelsen af de kollektive interesser for forbrugere fra forskellige medlemsstater.
3. Retsinstanserne eller forvaltningsmyndighederne skal acceptere den liste, der er omhandlet i artikel 4a, stk. 3b, som bevis for den godkendte organisations/det godkendte organs rets- og handleevne til at indbringe en grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser, uden at dette berører deres ret til at undersøge, om det ud fra den godkendte organisations/det godkendte organs vedtægtsbestemte formål er berettiget, at den/det indbringer en sag i et konkret tilfælde.

Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne fastsætte regler, hvorefter deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder har kompetence til at undersøge, om den godkendte organisation/det godkendte organ, der indbringer en grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, finansieres af en tredjepart, der har en økonomisk interesse i resultatet af sagen, og i så fald afvise den godkendte organisations/det godkendte organs rets- og handleevne i forbindelse med den specifikke grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser.

4. Ved indbringelse af grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser skal den godkendte organisation/det godkendte organ bekræfte over for den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, for hvilken sagen er indbragt, at den/det opfylder kriterierne i artikel 4a, stk. 3. Medlemsstaterne kan dog træffe foranstaltninger for at sikre, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden har kompetence til at undersøge, om kriterierne er opfyldt, hvis der i den forbindelse rejses berettiget tvivl.

5. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at håndtere situationer, hvor de i stk. 4 omhandlede oplysninger vedrørende opfyldelse af kriterierne, ikke er korrekte. Disse foranstaltninger kan omfatte en mulighed for, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan afvise sagen. En sådan afvisning bør ikke påvirke rettighederne for de forbrugere, der er berørt af sagen.
6. De retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder, for hvilke sagen indbringes, vurderer antageligheden af en specifik grænseoverskridende sag til varetagelse af forbrugerinteresser i overensstemmelse med national ret.

Artikel 5

Sager til varetagelse af forbrugerinteresser [...]

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer kan indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser, jf. artikel 2, for nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder [...].

Ved indbringelse af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, fremlægger den godkendte organisation/det godkendte organ tilstrækkelige oplysninger om de forbrugere, der er berørt af sagen, for retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden.

2. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer er berettiget til efter omstændighederne at søge at opnå mindst følgende foranstaltninger:
- a) [...] foranstaltninger [...] om pålæg [...]
 - b) [...]

ba) foranstaltninger om genopretning.

[...]

3. [...]

4. [...] Medlemsstaterne [...] **kan give** [...] de godkendte organisationer/organer [...] mulighed for **efter omstændighederne** at søge at opnå [...] de i stk. 2 omhandlede foranstaltninger inden for rammerne af en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser. **Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om, at disse foranstaltninger udstedes i en enkelt afgørelse.**

4a. Medlemsstaterne sikrer, at forbrugernes interesser repræsenteres af godkendte organisationer/organer i en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, og at organisationerne/organerne har rettigheder og pligter som en part i sagen. De forbrugere, der er berørt af sagen, har ret til at drage fordel af de i stk. 2 omhandlede foranstaltninger. De forbrugere, der er berørt af sagen, må kun i undtagelsestilfælde bære sagsomkostningerne i overensstemmelse med national ret. Medlemsstaterne kan fastsætte regler, der gør det muligt at kræve beskedne adgangsgebyrer eller lignende deltagelsesgebyrer.

Artikel 5a
Foranstaltninger om pålæg

- 1. De i artikel 5, stk. 2, litra a), omhandlede foranstaltninger om pålæg er:**
- a) en foreløbig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, som anses for at udgøre en overtrædelse**
 - b) en endelig foranstaltning, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, som udgør en overtrædelse.**

1a. En foranstaltning som omhandlet i stk. 1, litra b), kan i overensstemmelse med national ret omfatte:

- a) en foranstaltning, der fastslår, at praksissen udgør en overtrædelse**
- b) en forpligtelse til at offentliggøre afgørelsen om foranstaltningen, enten helt eller delvis, i en form, der skønnes hensigtsmæssig, eller til at offentliggøre en berigtigelse.**

2. For at kunne søge at opnå en foranstaltning om pålæg skal den godkendte organisation/det godkendte organ ikke bevise det faktiske tab eller den faktiske skade for de individuelle forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, ej heller den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse. Det skal ikke kræves af forbrugere, der berørt af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om pålæg, at de deltager i den pågældende sag til varetagelse af forbrugerinteresser.

3. Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde bestemmelser i national ret, hvorefter en godkendt organisation/et godkendt organ kun kan søge at opnå de i stk. 1, litra b), omhandlede foranstaltninger om pålæg, efter at den/det har forsøgt at bringe overtrædelsen til ophør ved konsultation med den erhvervsdrivende. Hvis den erhvervsdrivende efter at have modtaget anmodningen om konsultation ikke bringer overtrædelsen til ophør inden for to uger, kan den godkendte organisation/det godkendte organ uden yderligere forsinkelse indbringe en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en sådan foranstaltning om pålæg. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om de relevante bestemmelser i national ret. Kommissionen sikrer, at disse oplysninger er offentligt tilgængelige.

Artikel 5b
Foranstaltninger om genopretning

1. En foranstaltning om genopretning forpligter den erhvervsdrivende til at give berørte forbrugere adgang til retsmidler såsom erstatning, afhjælpning, udskiftning, forholdsmæssigt afslag, ophævelse af aftalen eller tilbagebetaling af den betalte pris, afhængigt af situationen og af EU-retten eller national ret.
2. Medlemsstaterne fastsætter regler for, hvordan og i hvilken fase de individuelle forbrugere, der er berørt af sagen, udtrykkeligt eller stiltiende kan tilkendegive, om de, inden for de relevante frister, repræsenteres af den godkendte organisation/det godkendte organ i sagen til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af foranstaltninger om genopretning og at være bundet af resultatet af sagen.
3. Uanset stk. 2 sikrer medlemsstaterne, at de individuelle forbrugere, som ikke har deres sædvanlige opholdssted i den medlemsstat, hvor den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som sagen til varetagelse af forbrugerinteresser er indbragt for, er beliggende, udtrykkeligt skal tilkendegive, at de vil repræsenteres i den pågældende sag for at være bundet af resultatet af sagen.
- 3a. Forbrugere, der udtrykkeligt eller stiltiende har tilkendegivet, at de vil repræsenteres i en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, kan ikke være repræsenteret i andre sager til varetagelse af forbrugerinteresser eller indbringe en individuel sag vedrørende det samme spørgsmål og mod den samme erhvervsdrivende.

4. Hvis foranstaltningen om genopretning ikke angiver de individuelle forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de retsmidler, som foranstaltningen stiller til rådighed, skal den i det mindste beskrive den gruppe af forbrugere, der er berettiget til at drage fordel af de pågældende retsmidler.
5. Medlemsstaterne sikrer, at foranstaltningen om genopretning giver forbrugerne ret til at søge erstatning uden at være nødt til at indbringe en særskilt sag.
6. Medlemsstaterne fastlægger eller opretholder regler om tidsfrister, så de individuelle forbrugere kan drage fordel af foranstaltningerne om genopretning. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om bestemmelsesstedet for eventuelle udestående genopretningsmidler, som ikke blev inddrevet inden for de fastsatte frister.
7. De retsmidler, som foranstaltninger om genopretning stiller til rådighed i forbindelse med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, berører ikke de yderligere retsmidler, som forbrugerne har adgang til i henhold til EU-retten eller national ret, som ikke var omfattet af den pågældende sag til varetagelse af forbrugerinteresser.
8. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer kan indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om genopretning, uden krav om, at en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed forinden i en særskilt sag skal have fastslået, at der foreligger en overtrædelse.

Artikel 6
[...]

[...]

[...]

[...]

Artikel 8
Forlig om genopretning

[...]

2. **Med henblik på godkendelse af et forlig** sikrer medlemsstaterne [...] i [...] **en** sag til varetagelse af forbrugerinteresser[...] **med henblik på foranstaltninger om genopretning:**
- a)** **at den godkendte organisation/det godkendte organ og den erhvervsdrivende i fællesskab kan foreslå et forlig til retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vedrørende genopretning til gavn for forbrugerne, eller**
- b)** at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan opfordre den godkendte organisation/det godkendte organ og [...] den **erhvervsdrivende** til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig frist efter at have hørt dem.
3. [...]

4. De i stk. [...] 2 [...] omhandlede forlig efterprøves af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vurderer [...], **om det skal afvise at godkende et forlig, der er i strid med ufravigelig national ret eller indeholder betingelser, der ikke kan håndhæves**, idet der tages hensyn til alle parter rettigheder og interesser, [...] **og navnlig** de berørte forbrugeres **rettigheder og interesser**. **Medlemsstaterne kan fastlægge regler, der giver retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden mulighed for at afvise godkendelse af et forlig, hvis forliget er urimeligt.**
5. Hvis forliget [...] ikke godkendes, fortsætter retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden **behandlingen** af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser.
6. **Medlemsstaterne kan fastlægge regler, hvorefter de** individuelle forbrugere, **der er berørt af sagen eller af det efterfølgende forlig** [...] **får** mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af de i stk. [...] 2 [...] omhandlede forlig. De [...] **retsmidler**, der opnås i kraft af et godkendt forlig, jf. stk. 4, berører ikke de yderligere [...] **retsmidler**, [...] **der er tilgængelige** i henhold til EU-retten eller national ret, **som ikke var omfattet af det pågældende forlig.**

Artikel 9

Oplysninger om sager til varetagelse af forbrugerinteresser

- 0. Medlemsstaterne fastlægger regler for at sikre, at de forbrugere, der berøres af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om genopretning, har mulighed for at blive underrettet om sagen rettidigt og på passende vis, således at forbrugerne kan udøve deres rettigheder som omhandlet i artikel 5b, stk. 2.**

1. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden stiller krav om, at den [...] erhvervsdrivende for egen regning underretter de [...] forbrugere, **der er berørt af sagen**, om de endelige afgørelser, hvori de i artikel [...] 5 [...] omhandlede foranstaltninger fastsættes, og de i artikel 8 omhandlede godkendte forlig, ved brug af midler, der står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder, og inden for de fastsatte frister, herunder eventuelt ved at underrette alle berørte forbrugere individuelt. **Dette finder ikke anvendelse, hvis de berørte forbrugere underrettes om den endelige afgørelse eller det godkendte forlig på anden vis. Medlemsstaterne kan fastlægge regler om, at en sådan forpligtelse afhænger af en anmodning fra den godkendte organisation/det godkendte organ.**
 - 1a. Hvis de godkendte organisationer/organer skal underrette de berørte forbrugere om en sag, kan den erhvervsdrivende tilpligtes at betale de tilknyttede nødvendige omkostninger, hvis denne ikke får medhold i sagen.**
- Første afsnit finder tilsvarende anvendelse på endelige afgørelser.**
2. De i stk. **0 og 1** omhandlede oplysninger skal på et forståeligt sprog indeholde en forklaring vedrørende sagens genstand, dens retsvirkninger og, hvis det er relevant, de efterfølgende skridt, de berørte forbrugere skal tage.

Artikel 10
Virkninger af endelige afgørelser

Medlemsstaterne sikrer, at **en endelig afgørelse fra en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat, der fastslår, at** en overtrædelse skader forbrugernes kollektive interesser [...], [...] **kan anvendes** som [...] **dokumentation for**, at der foreligger en sådan overtrædelse for så vidt angår alle andre sager, hvor der søges om genopretning ved deres nationale retsinstanser **eller forvaltningsmyndigheder** mod den samme erhvervsdrivende og for den samme overtrædelse, **i overensstemmelse med national ret om bedømmelse af dokumentation.**

2. [...]

3. [...]

Artikel 11
[...] Forældelsesfrister

Medlemsstaterne sikrer, at [...] en verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om pålæg som omhandlet i artikel 5a bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af sagen, således at disse forbrugere ikke forhindres i efterfølgende at indbringe en sag om genopretning vedrørende den påståede overtrædelse, fordi forældelsesfristerne er udløbet, mens sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på nævnte foranstaltninger om pålæg stod på. Medlemsstaterne sikrer også, at en verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på en foranstaltning om genopretning som omhandlet i artikel 5b, stk. 1, bevirker, at de gældende forældelsesfrister suspenderes eller afbrydes for de forbrugere, der er berørt af den pågældende sag.

Artikel 12
Fremme af sagsbehandlingen

1. Medlemsstaterne sikrer, at de sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foranstaltninger om pålæg, som er omhandlet i artikel 5a, behandles hurtigst muligt.
2. Sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på foreløbige foranstaltninger, der skal bringe en praksis til ophør eller om nødvendigt forbyde en praksis, der anses for at udgøre en overtrædelse som omhandlet i artikel 5a, stk. 1, litra a), behandles efter omstændighederne inden for rammerne af en summarisk procedure.

Artikel 13
Videregivelse af dokumentation

Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden på anmodning af en godkendt organisation/et godkendt organ, der har fremlagt rimeligt tilgængelig [...] dokumentation, som er tilstrækkelig til at indlede sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, og har henvist til den yderligere dokumentation, som modparten **eller en tredjepart** råder over, i overensstemmelse med de nationale procedureregler kan kræve, at modparten **eller en tredjepart** fremlægger denne dokumentation, med forbehold af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed **og forholdsmæssighed. Medlemsstaterne sikrer, at en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed på anmodning af modparten på samme måde kan pålægge sagsøgeren eller en tredjepart at videregive relevant dokumentation i overensstemmelse med de nationale procedureregler.**

Artikel 14
Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter [...] bestemmelser, [...] **der sikrer, at der kan pålægges sanktioner ved undladelse eller nægtelse af at overholde en foranstaltning om pålæg som omhandlet i artikel 5a, stk. 1, eller artikel 5a, stk. 1a, litra b), eller forpligtelserne som omhandlet i artikel 9, stk. 1, og artikel 13. Medlemsstaterne** træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at [...] **disse bestemmelser** gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning.
2. Medlemsstaterne sikrer, at sanktionerne kan have form af bødestraf.
3. [...]
4. [...]

Artikel 15
Bistand til godkendte organisationer/organer

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger, der har som mål at sikre, at omkostningerne i forbindelse med sager til varetagelse af forbrugerinteresser ikke bliver uoverstigelige hindringer, som forhindrer godkendte organisationer/organer i effektivt at udøve deres ret til at søge at opnå de i artikel 5 omhandlede foranstaltninger.

2. [...]
3. [...] Kommissionen støtter og letter samarbejdet med de godkendte organisationer/organer og udveksler og formidler **oplysninger om** [...] bedste praksis og erfaringer, hvad angår bilæggelse af [...] tvister vedrørende overtrædelser.

Artikel 16
[...]

[...]

[...]

Kapitel 3

Afsluttende bestemmelser

Artikel 17 **Ophævelse**

Direktiv 2009/22/EF ophæves fra den [*datoen for dette direktivs anvendelse*], uden at dette berører artikel 20, stk. 2.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

Artikel 18 **Kontrol og evaluering**

1. Senest fem år efter datoen for anvendelsen af dette direktiv foretager Kommissionen en evaluering af direktivet og fremlægger en rapport om de vigtigste resultater heraf for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg. Evalueringen foretages efter Kommissionens retningslinjer for bedre regulering. I rapporten vurderer Kommissionen navnlig direktivets anvendelsesområde som omhandlet i artikel 2 og bilag I **og dets virkning og effektivitet i grænseoverskridende situationer, herunder med hensyn til retssikkerheden.**

2. Senest et år efter dette direktivs ikrafttrædelse vurderer Kommissionen, om EU-reglerne for så vidt angår fly- og jernbanepassagerers rettigheder sikrer et passende forbrugerbeskyttelsesniveau i forhold til det, der sikres i dette direktiv. Hvis det er tilfældet, fremlægger Kommissionen passende forslag, som blandt andet kan bestå i at fjerne de retsakter, der er omhandlet i punkt 10 og 15 i bilag I, fra direktivets anvendelsesområde som fastsat i artikel 2.
3. Medlemsstaterne forelægger hvert år og første gang senest 4 år efter datoen for dette direktivs anvendelse følgende oplysninger for Kommissionen, som er nødvendige for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport:
 - a) antallet **og typen** af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, **der [...] er afsluttet af deres retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder [...]**
 - b) [...]
 - c) typen [...] af overtrædelser [...] **og** parter i sager til varetagelse af forbrugerinteresser [...]
 - d) [...]
 - e) resultatet af sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser.
 - f) [...]

Artikel 19
Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den [30 måneder fra dette direktivs ikrafttrædelsesdato] de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De tilsender straks Kommissionen disse love og administrative bestemmelser.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra [12 måneder efter fristen for gennemførelsen].

Lovene og de administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 20
Overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører dette direktiv i national lovgivning, på [...] **sager**, der [...] **indbringes på eller** efter den [datoen for dette direktivs anvendelse].
2. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktiv 2009/22/EF i national lovgivning, på [...] **sager**, der [...] **indbringes** før den [datoen for dette direktivs anvendelse].

2a. Medlemsstaterne sikrer, at nationale love og administrative bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister med henblik på gennemførelse af artikel 11 kun finder anvendelse på krav om genopretning baseret på overtrædelser, der fandt sted på eller efter [datoen for dette direktivs anvendelse]. Dette er ikke til hinder for anvendelsen af nationale bestemmelser om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister, der var gældende inden [dette direktivs anvendelsesdato], på krav om genopretning baseret på overtrædelser, der fandt sted før denne dato.

Artikel 21
Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 22
Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG I

LISTE OVER DE I ARTIKEL 2, STK. 1, OMHANDLEDE EU-RETLIGE BESTEMMELSER

A – Generel forbrugerlovgivning

- 1) Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar (EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29).
- 2) Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29).
- 4) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF af 25. maj 1999 om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed (EFT L 171 af 7.7.1999, s. 12).
- 4a) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/770 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om levering af digitalt indhold og digitale tjenester (EUT L 136 af 22.5.2019, s. 1).**
- 4b) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/771 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om salg af varer, om ændring af forordning (EU) 2017/2394 og direktiv 2009/22/EF og om ophævelse af direktiv 1999/44/EF (EUT L 136 af 22.5.2019, s. 28–).**
- 4c) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF af 3. december 2001 om produktsikkerhed i almindelighed (EFT L 11 af 15.1.2002, s. 4): artikel 3 og 5.**
- 11) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne på det indre marked (EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22).
- 13) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/114/EF af 12. december 2006 om vildledende og sammenlignende reklame (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 21) [...].
- 14) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT L 376 af 27.12.2006, s. 36): **artikel 20 og 22.**

- 35) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU af 25. oktober 2011 om forbrugerrettigheder, om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/44/EF samt om ophævelse af Rådets direktiv 85/577/EØF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64).
- 59) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28. februar 2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF (EUT L 60 af 2.3.2018, s. 1): **artikel 3-5**.

B – Produktinformation og mærkning

- 3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF af 16. februar 1998 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer (EFT L 80 af 18.3.1998, s. 27).
- 18) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 af 16. december 2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger og om ændring og ophævelse af direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF og om ændring af forordning (EF) nr. 1907/2006 (EUT L 353 af 31.12.2008, s. 1): **artikel 1-35**.
- 26) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1222/2009 af 25. november 2009 om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre vigtige parametre (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 46): **artikel 4-6**.
- 30) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 66/2010 af 25. november 2009 om EU-miljømærket (EUT L 27 af 30.1.2010, s. 1): **artikel 9-10**.

- 36) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1169/2011 af 25. oktober 2011 om fødevareinformation til forbrugerne, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1924/2006 og (EF) nr. 1925/2006 og om ophævelse af Kommissionens direktiv 87/250/EØF, Rådets direktiv 90/496/EØF, Kommissionens direktiv 1999/10/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF, Kommissionens direktiv 2002/67/EF og 2008/5/EF og Kommissionens forordning (EF) nr. 608/2004 (EUT L 304 af 22.11.2011, s. 18).
- 58) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 1): **artikel 3-6**.

C – Passagerrettigheder

10-a) Rådets forordning (EF) nr. 2027/97 af 9. oktober 1997 om luftfartsselskabers erstatningsansvar for så vidt angår lufttransport af passagerer og deres bagage (EFT L 285 af 17.10.1997, s. 1).

- 10) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (EUT L 46 af 17.2.2004, s. 1).
- 12) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2006 af 5. juli 2006 om handicappede og bevægelseshæmmede personers rettigheder, når de rejser med fly (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 1).
- 15) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1371/2007 af 23. oktober 2007 om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser (EUT L 315 af 3.12.2007, s. 14).

- 17) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1008/2008 af 24. september 2008 om fælles regler for driften af lufttrafiktjenester i Fællesskabet (EUT L 293 af 31.10.2008, s. 3): artikel 23 .

17a) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 392/2009 af 23. april 2009 om transportørers erstatningsansvar ved ulykker under søtransport af passagerer (EUT L 131 af 28.5.2009, s. 24).

- 31) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1177/2010 af 24. november 2010 om passagerers rettigheder ved sørejser og rejser på indre vandveje og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 334 af 17.12.2010, s. 1).
- 32) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 181/2011 af 16. februar 2011 om buspassagerers rettigheder og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 1).

D – Turisme

- 19) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/122/EF af 14. januar 2009 om beskyttelse af forbrugerne i forbindelse med visse aspekter ved timeshareaftaler, aftaler om længerevarende ferieprodukter, videresalgs- og bytteaftaler (EUT L 33 af 3.2.2009, s. 10).
- 47) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2302 af 25. november 2015 om pakkerejser og sammensatte rejsearrangementer samt om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU og om ophævelse af Rådets direktiv 90/314/EØF (EUT L 326 af 11.12.2015, s. 1).

E – Sundhed

- 6) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 67): artikel 86–**90, 98 og**100.
- 6a) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1223/2009 af 30. november 2009 om kosmetiske produkter (omarbejdning) (EUT L 342 af 22.12.2009, s. 59): artikel 3-8 og 19-21.**
- 33) [...]
- 33a) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/745 af 5. april 2017 om medicinsk udstyr, om ændring af direktiv 2001/83/EF, forordning (EF) nr. 178/2002 og forordning (EF) nr. 1223/2009 og om ophævelse af Rådets direktiv 90/385/EØF og 93/42/EØF: kapitel II.**
- 33b) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/746 af 5. april 2017 om medicinsk udstyr til in vitro-diagnostik og om ophævelse af direktiv 98/79/EF og Kommissionens afgørelse 2010/227/EU: kapitel II.**

F – Elektronisk handel og elektroniske tjenester

- 5) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8. juni 2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("direktivet om elektronisk handel") (EFT L 178 af 17.7.2000, s. 1): **artikel 5–7, 10 og 11.**
- 28) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) (EUT L 95 af 15.4.2010, s. 1): artikel 9–11, [...] 19–26 **og 28b.**
- 55) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1128 af 14. juni 2017 om grænseoverskridende portabilitet af onlineindholdstjenester i det indre marked (EUT L 168 af 30.6.2017, s. 1).

G – Telekommunikation

- 7) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/22/EF af 7. marts 2002 om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51): **artikel 10 og kapitel IV.**
- 7a) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (EUT L 321 af 17.12.2018, s. 36): artikel 88, 98–116 og bilag VI og VIII.**
- 38) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 531/2012 af 13. juni 2012 om roaming på offentlige mobilkommunikationsnet i Unionen (EUT L 172 af 30.6.2012, s. 10).

- 51) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2120 af 25. november 2015 om foranstaltninger vedrørende adgang til det åbne internet **og detailtakster for reguleret EU-intern kommunikation** og om ændring af direktiv 2002/22/EF [...] og forordning (EU) nr. 531/2012 [...] (EUT L 310 af 26.11.2015, s. 1).

H – Personoplysninger

- 8) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (direktiv om databeskyttelse inden for elektronisk kommunikation) (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37): artikel **4-8 og 13**.
- 53) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

I – Energimarkedet

- 20) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55): **artikel 3 og bilag I**.
- 21) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 2003/55/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94): **artikel 3 og bilag I**.

J – Energieffektivitet

- 25) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10): **artikel 14 og bilag I**.
- 29) [...]
- 39) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1): **artikel 9–11a**.

K – Tvistbilæggelse

- 40) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63): artikel 13.
- 41) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013 af 21. maj 2013 om onlinetvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet (forordning om OTB på forbrugerområdet) (EUT L 165 af 18.6.2013, s. 1): artikel 14.

L – Generelle finansielle tjenesteydelser

- 9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/65/EF af 23. september 2002 om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne (EFT L 271 af 9.10.2002, s. 16).
- 16) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbruger kreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF (EUT L 133 af 22.5.2008, s. 66).

- 23) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 924/2009 af 16. september 2009 om grænseoverskridende betalinger i Fællesskabet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2560/2001 (EUT L 266 af 9.10.2009, s. 11).
- 24) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/110/EF af 16. september 2009 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed, ændring af direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og ophævelse af direktiv 2000/46/EF (EUT L 267 af 10.10.2009, s. 7).
- 37) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 260/2012 af 14. marts 2012 om tekniske og forretningsmæssige krav til kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro og om ændring af forordning (EF) nr. 924/2009 (EUT L 94 af 30.3.2012, s. 22).

- 44) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/17/EU af 4. februar 2014 om forbruger kreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse og om ændring af direktiv 2008/48/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 (EUT L 60 af 28.2.2014, s. 34) [...].
- 46) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/92/EU af 23. juli 2014 om sammenlignelighed af gebyrer i forbindelse med betalingskonti, flytning af betalingskonti og adgang til betalingskonti med basale funktioner (EUT L 257 af 28.8.2014, s. 214) [...].
- 50) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/2366 af 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om ændring af direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om ophævelse af direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 af 23.12.2015, s. 35).

M – Investeringsydelser

- 22) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (EUT L 302 af 17.11.2009, s. 32).
- 34) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/61/EU af 8. juni 2011 om forvaltere af alternative investeringsfonde og om ændring af direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF samt forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT L 174 af 1.7.2011, s. 1).
- 42) [...]

- 43) [...]
- 45) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/65/EU af 15. maj 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om ændring af direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 af 12.6.2014, s. 349): **artikel 23-29.**
- 48) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1286/2014 af 26. november 2014 om dokumenter med central information om sammensatte og forsikringsbaserede investeringsprodukter til detailinvestorer (PRIIP'er) (EUT L 352 af 9.12.2014, s. 1).
- 49) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/760 af 29. april 2015 om europæiske langsigtede investeringsfonde (EUT L 123 af 19.5.2015, s. 98).
- 56) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1129 af 14. juni 2017 om det prospekt, der skal offentliggøres, når værdipapirer udbydes til offentligheden eller optages til handel på et reguleret marked, og om ophævelse af direktiv 2003/71/EF (EUT L 168 af 30.6.2017, s. 12).
- 57) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1131 af 14. juni 2017 om pengemarkedsforeninger (EUT L 169 af 30.6.2017, s. 8).

N – Forsikrings- og pensionstjenester

- 27) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/138/EF af 25. november 2009 om adgang til og udøvelse af forsikrings- og genforsikringsvirksomhed (Solvens II) (EUT L 335 af 17.12.2009, s. 1): artikel 183-186.
- 52) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/97 af 20. januar 2016 om forsikringsdistribution (omarbejdning) (EUT L 26 af 2.2.2016, s. 19): **artikel 17-24 og 28-30.**

54) [...]
